

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

14 noiembrie 2018

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție
în componență:

Președinte Elena Covalenco,
Judecători Iurie Diaconu, Liliana Catan,

a examinat, în camera de consiliu, fără citarea părților, admisibilitatea în principiu a recursului ordinar, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 04 iulie 2018, declarat de avocatul Alexandru Adam, în numele inculpatului

*Cuței Ruslan XXXXX, născut la
XX XXXXXX XXXX, originar și locuitor al
XXXXXX, XXXXXX, XXXXXX, cetățean al R. Moldova,
condamnat anterior prin:*

*1) sentința Judecătoriei Botanica, mun. Chișinău
din 17.02.2010 în baza art. 188 alin. (2) Cod penal la 7
ani închisoare;*

*2) sentința Judecătoriei Botanica, mun. Chișinău
din 01.04.2010 și decizia Curții de Apel Chișinău din
22.06.2010 în baza art. 187 alin. (2), 85 Cod penal la 8
ani închisoare. Eliberat la 22.09.2017.*

*Termenul de examinare,
instanța de fond: 21.12.2017 – 20.03.2018,
instanța de apel: 27.04.2018 – 04.07.2018,
instanța de recurs: 07.09.2018 – 14.11.2018.*

Asupra recursului menționat, Colegiul penal,

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Chișinău din 20 martie 2018, cauza fiind examinată conform prescripțiilor din art. 364¹ Cod de procedură penală, Cuței Ruslan a fost condamnat în baza art. 192¹ alin. (2) lit. a) Cod penal la 2 ani și 6 luni închisoare.

Potrivit art. 90 Cod penal, executarea pedepsei i-a fost suspendată condiționat pe o perioadă de probațiune de 2 ani.

Prin aceeași sentință a fost condamnat și Vătămanu M., dar în privința lui hotărârile judecătorești nu se contestă.

De la Cuței R. și Vătămanu M. s-a încasat, în mod solidar, în beneficiul părții vătămate Braga M. prejudiciul material de 7496,56 lei, cheltuielile de asistență juridică în mărime de 3000 lei și pentru efectuarea raportului de evaluare în sumă de 400 lei.

2. Instanța de fond a constatat că la 10 decembrie 2017, între orele 17.20 – 22.50, inculpatul Cuței R., împreună și prin înțelegerea prealabilă cu Vătămanu M., conștientizând caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale intenționate, în scopul răpirii mijlocului de transport fără scop de însușire, au răpit mijlocul de transport „Iveco”, n.î. XXXX, ce aparține lui Braga M. și care era parcat în bd. Cuza Vodă, mun. Chișinău, deplasându-se într-o direcție necunoscută, ulterior, automobilul fiind abandonat pe str. N. Titulescu 30, mun. Chișinău.

Potrivit acțiunii înaintate de apărătorul părții vătămate, automobilul a fost abandonat în urma unui accident de circulație, în care inculpații au tamponat un automobil parcat în curtea casei din str. N. Titulescu 30, mun. Chișinău. În rezultatul impactului, ambele mijloace de transport au fost avariate, defectele automobilului „Iveco” fiind stabilite prin procesul-verbal de cercetare la fața locului, procesul-verbal de examinare a obiectului, actul de examinare a automobilului avariat, anexat la raportul de evaluare nr. 11801-09/10 din 11.01.2018, potrivit cărui prejudiciul material a fost evaluat la suma de 7496,56 lei.

Instanța a reținut că inculpatul a recunoscut integral faptele indicate în rechizitoriu și încadrarea juridică a acestora, solicitând examinarea cauzei în baza probelor administrate în faza urmăririi penale.

Fiind audiat, inculpatul a declarat că a consumat mult alcool și a răpit împreună cu Vătămanu M. mijlocul de transport de pe bd. Cuza Vodă, mun. Chișinău. După ce au accidentat un alt automobil în sectorul Botanica, au abandonat mijlocul de transport și au plecat. Îi pare rău de cele săvârșite și este de acord să achite prejudiciul cauzat.

La stabilirea pedepsei, instanța a ținut cont că inculpatul are antecedente penale, fiind eliberat din locurile de detenție la 22.09.2017, că nu au fost stabilite circumstanțe agravante, ca atenuante fiind reținute – recunoașterea vinovăției și căința sinceră, că norma penală incriminată prevede doar pedeapsă cu închisoarea, concluzionând că față de inculpat pot fi aplicate prevederile art. 90 Cod penal, or, infracțiunea incriminată acestuia este una mai puțin gravă.

3. Procurorul în Procuratura municipiului Chișinău, Oficiul Botanica, Victoria Străistaru, a declarat apel, solicitând casarea parțială a sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpatului să-i fie aplicată o pedeapsă de 2 ani închisoare, cu executare.

Apelanta a invocat că instanța de fond a ignorat faptul că inculpatul nu este la prima abatere infracțională, anterior fiind condamnat la 17.02.2010, în baza art. 188 alin. (2) Cod penal la 7 ani închisoare. Ulterior, la 01.04.2010 a fost condamnat în baza art. 187 alin. (2) Cod penal, la 3 ani închisoare, prin cumul de sentințe fiindu-i aplicată o pedeapsă de 8 ani închisoare, la 22.09.2017, eliberându-se după ispășirea pedepsei.

Potrivit art. 111 alin. (1) lit. h) Cod penal, se consideră ca neavând antecedente penale, persoanele condamnate la închisoare pentru săvârșirea unei infracțiuni grave - dacă au expirat 6 ani după executarea pedepsei or, inculpatul a săvârșit infracțiunea având antecedente penale.

Art. 61 Cod penal prescrie că pedeapsa penală este o măsură de constrângere statală și un mijloc de corectare și reeducare a condamnatului. Pedeapsa are drept scop restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni, atât din partea condamnaților, cât și a altor persoane.

Or, prin stabilirea unei pedepse nonprivative de libertate pentru comiterea infracțiunilor cu un grad de prejudiciabilitate sporit, nu va fi atins scopul principal și anume prevenirea de comitere de noi infracțiuni de către inculpat.

Conform art. 75 Cod penal, persoanei recunoscute vinovate de săvârșirea unei infracțiuni i se aplică o pedeapsă echitabilă în limitele fixate în partea specială a Codului penal, în strictă conformitate cu dispoziția părții generale a Codului penal.

Prin urmare, este necesară excluderea aplicării prevederilor art. 90 Cod penal or, pe lângă faptul că inculpatul a fost eliberat la 22.09.2017 din locurile de detenție, după mai puțin de 3 luni a săvârșit o nouă infracțiune cu intenție.

4. Potrivit deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 04 iulie 2018, apelul a fost admis, casată parțial sentința și pronunțată o nouă hotărâre.

Lui Cuței Ruslan, recunoscut vinovat în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 192¹ alin. (2) lit. a) Cod penal, i-a fost aplicată pedeapsa de 2 ani închisoare, cu executare în penitenciar de tip semiînchis, de la reținere.

În rest, sentința a fost menținută.

Instanța de apel a statuat că inculpatul a săvârșit o infracțiune mai puțin gravă, având antecedente penale nestinse, fiind stabilit că la 17.02.2010 a fost condamnat în baza art. 188 alin. (2) Cod penal la 7 ani închisoare și pe 01.04.2010 în baza art. 187 alin. (2) Cod penal la 3 ani închisoare, prin cumul de sentințe fiindu-i aplicată pedeapsa definitivă de 8 ani închisoare, eliberându-se după ispășirea pedepsei la 22.09.2017.

Conform art. 111 alin. (1) lit. h) Cod penal, se consideră ca neavând antecedente penale, persoanele condamnate la închisoare pentru săvârșirea unei infracțiuni grave - dacă au expirat 6 ani după executarea pedepsei or, inculpatul a săvârșit infracțiunea având antecedente penale.

Astfel, inculpatul a fost eliberat din detenție la 22.09.2017, executând pedeapsa de 8 ani închisoare și în conformitate cu art. 111 alin. (1) lit. h) Cod penal, a comis infracțiunea incriminată având antecedente penale nestinse.

Conform art. 61 alin. (2) Cod penal, pedeapsa are drept scop restabilirea echității sociale, corectarea și resocializarea condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea condamnaților, cât și a altor persoane. Executarea pedepsei nu trebuie să cauzeze suferințe fizice și nici să înjosească demnitatea persoanei condamnate.

Or, ținând cont de circumstanțele constatate și de personalitatea inculpatului, pedeapsa aplicată de către prima instanță este inequitabilă prin faptul că nu va asigura un efect descurajant suficient în vederea prevenirii comiterii pe viitor a unor infracțiuni din partea acestuia, având în vedere că anterior a fost judecat și a comis o nouă infracțiune cu intenție directă, la doar 3 luni după ce a fost eliberat din locurile de detenție.

La individualizarea pedepsei prima instanță a ignorat faptul că inculpatul anterior a fost judecat, iar antecedentul penal nu este stins, aplicându-i neîntemeiat

pedeapsa cu închisoare, cu suspendarea condiționată a executării în conformitate cu art. 90 Cod penal.

Sanțiunea art. 192¹ alin. (2) lit. a) Cod penal prevede de la 3 la 5 ani închisoare, iar cu aplicarea art. 364¹ alin. (8) Cod procedură penală, reducându-se cu 1/3, noile limite ale pedepsei vor fi de la 4 luni la 3 ani.

Deci, inculpatului urmează a-i fi aplicată o pedeapsă de 2 ani închisoare or, acesta a comis o infracțiune cu intenție directă, la doar trei luni de la data la care a fost eliberat din locurile de detenție, având antecedentul penal nestins, ceea ce denotă că nu și-a corectat comportamentul, nu a tras concluzii din pedeapsa stabilită anterior, nefiind asigurat scopul pedepsei penale, în partea prevenirii săvârșirii de noi infracțiuni din partea inculpatului.

Necesitatea aplicării pedepsei privative de libertate pe un termen de 2 ani, cu executare este motivată prin faptul că inculpatul anterior a fost condamnat, iar antecedentul penal nu este stins, circumstanțe care mărturisesc despre predispunerea acestuia la comiterea infracțiunilor, precum și că nu a pășit pe calea corectării, nu a făcut concluziile respective din sancțiunile penale stabilite anterior.

Astfel, corectarea și reeducarea inculpatului este posibilă doar cu izolarea lui de societate.

5. Avocatul Alexandru Adam a declarat recurs ordinar, în care solicită casarea deciziei adoptate și menținerea sentinței instanței de fond.

Recurentul a invocat că motivarea soluției instanței de apel contrazice circumstanțele constatate în cadrul examinării judiciare, iar concluzia adoptată conține un viciu juridic la modul de percepție și analiză a materialului probator.

Totodată, în situația în care instanța de apel nu a dispus de alte circumstanțe decât cele stabilite anterior, greșit a admis apelul acuzării și prin pronunțarea unei hotărâri de condamnare a inculpatului la o pedeapsă penală cu închisoare și executare reală, a comis o eroare, în lipsa unor motive clare și legale pe care se întemeiază soluția.

Mai mult, concluziile reflectate în decizia adoptată creează impresia că instanța de apel nu a reușit să se ocupe de argumentele și afirmațiile apărării, care au fost decisive pentru judecarea corectă a cazului, fapt care a constituit o limitare a dreptului inculpatului de acces la instanța judecătorească.

Or, la pronunțarea sentinței de condamnare, instanța nu a respectat prevederile art. 384-385 și 389 Cod de procedură penală, nu și-a motivat legal soluția adoptată și nu a relevat temeiurile de fapt și de drept care au dus la condamnarea persoanei, pronunțând o hotărâre ilegală, neîntemeiată și nemotivată, în privința unei persoane care a conlucrat cu organul de urmărire penală, a recunoscut vina pe deplin și a solicitat examinarea cauzei în procedură simplificată.

În drept, recursul este întemeiat pe prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6), 12) Cod de procedură penală.

6. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar nominalizat pe baza materialului din dosarul cauzei și motivelor invocate, Colegiul penal concluzionează că acesta urmează a fi declarat inadmisibil din următoarele considerente.

Potrivit art. 427 alin. (1) pct. 6), 10) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de

această instanță, inclusiv în temeiul când hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, când s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.

Instanța de recurs verifică doar dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

În această ordine de idei și în raport cu circumstanțele invocate în recursul ordinar, în care nici nu sunt indicate concrete erori de drept și clar definite (*pct. 5. din decizie*), se atestă că împrejurările menționate în partea descriptivă a hotărârii contestate, inclusiv cele reproduse în *pct. 4.* din prezenta decizie, relevă în mod concludent că instanța de apel, legal și întemeiat a constatat și apreciat circumstanțele de fapt și de drept ale cauzei în latura pedepsei aplicate inculpatului, înăsprind-o la apelul procurorului, în strictă conformitate cu prevederile normelor de procedură penală și prescripțiilor de drept material, just și argumentat a ținut cont de prevederile art. 7, 61, 75 Cod penal, 364¹ Cod de procedură penală, conform căror la aplicarea legii penale se ține cont de caracterul și gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite, de persoana celui vinovat și de circumstanțele cauzei care atenuază ori agravează răspunderea penală. Pedepsa are drept scop restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea condamnaților, cât și a altor persoane. Persoanei recunoscute vinovate de săvârșirea unei infracțiuni i se aplică o pedeapsă echitabilă în limitele și în strictă conformitate cu dispozițiile legii. La stabilirea categoriei și termenului pedepsei, instanța de judecată ține cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuază răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia. Inculpatul care a recunoscut săvârșirea faptelor indicate în rechizitoriu și a solicitat ca judecata să se facă pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală beneficiază de reducerea cu o treime a limitelor de pedeapsă prevăzute de lege în cazul pedepsei cu închisoare.

În consecutivitatea enunțată, instanța de apel, just a concluzionat că în cazul condamnării anterioare a inculpatului la o pedeapsă cu 8 ani închisoare și săvârșirea infracțiunii incriminate la scurt timp după eliberarea din locurile de detenție, având antecedente penale nestinse, chiar și în prezența circumstanțelor invocate de avocat (*pct. 5. din decizie*), suspendarea condiționată a executării pedepsei închisorii în baza art. 90 Cod penal, ar reprezenta o soluție de pedeapsă penală prea blândă, inequitabilă, inadecvată și disproporțională în raport cu gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite și a scopului pedepsei penale sub aspectul restabilirii echității sociale, corectării inculpatului, prevenirii săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea lui, cât și a altor persoane.

Deci, pedeapsa respectivă a fost motivată, individualizată și aplicată inculpatului în corespundere cu prevederile legale (*pct. 4. din decizie*).

Pe lângă aceasta, recursul declarat, potrivit argumentelor invocate și reproduse în *pct. 5.* din prezenta decizie, sunt întemeiate doar pe critica modului în care instanța de apel a apreciat probele și circumstanțele cauzei în latura pedepsei penale.

Însă, pornind de la relevanțele art. 6 pct. 11¹), 27, 414 alin. (1) și (2) a Codului de procedură penală, eroarea gravă de fapt nu reprezintă o apreciere greșită a probelor, iar judecătorul apreciază probele în conformitate cu propria sa convingere, formată în urma cercetării tuturor probelor administrate. Instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel, și poate da o nouă apreciere probelor din dosar. Astfel, activitatea instanței de apel privind doar aprecierea sau reaprecierea probelor și circumstanțelor cauzei în latura pedepsei penale în alt sens decât cel pe care îl propune avocatul este o competență și prerogativă legală a acestei instanțe, care nu constituie un temei de drept separat din numărul celor incluse în art. 427 Cod de procedură penală și, astfel, invocarea acestei chestiuni în recursul ordinar, la fel, este lipsită de orice temei legal.

Mai mult, motivele invocate în recurs au constituit deja obiect de examinare în instanța de apel, fiind oferite răspunsuri argumentate în acest sens (*pct. 4. – 5. din decizie*), iar o altă opinie asupra probelor și circumstanțelor pricinii care au fost puse la baza sentinței de condamnare, conform jurisprudenței CtEDO, nu poate servi temei pentru reexaminarea cauzei (*hotărârea din 16 ianuarie 2007, pct. 20, cazul Bujnița c. Moldovei*).

Împrejurările enunțate denotă în mod concludent că instanța de apel nu a comis erori de drept în raport cu motivele invocate de recurent, că hotărârea contestată conține motive clare și legale pe care se întemeiază soluția, că s-a aplicat inculpatului o pedeapsă individualizată conform prevederilor legale, și că recursul ordinar este unul vădit neîntemeiat.

Conform art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs decide inadmisibilitatea recursului înaintat în cazul în care se constată că acesta este vădit neîntemeiat.

Prin urmare, odată ce recursul menționat este vădit neîntemeiat, acesta urmează a fi declarat inadmisibil.

7. În conformitate cu art. 431 alin. (1), 432 alin. (1), (2) pct. 4), alin. (3) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

DECIDE :

inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de avocatul Alexandru Adam, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 04 iulie 2018, în privința inculpatului Cuței Ruslan XXXXXX, pe motiv că este vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 07 decembrie 2018.

Președinte

Elena Covalenco

Judecători

Iurie Diaconu

Liliana Catan